

РЕШЕНИЕ

№ 2233

гр. София, 02.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-15 СЪСТАВ, в публично заседание на втори декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галя Вълкова

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова като разгледа докладваното от Галя Вълкова Гражданско дело № 20221100104194 по описа за 2022 година

Ищецът В. Ц. Д. посочва, че с постановление от 17.12.2014 г. по ДП 60-Пр/2014 г. на ВОП е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 248а, ал. 3, вр. ал. 2, пр. 1, вр. чл. 26 ал. 1, вр. чл. 20 ал. 4 вр. ал. 1 НК. По искане на главния прокурор на 18.12.2014 г. Висшият съдебен съвет временно остроява ищеца от длъжността „съдия“ и „и.ф. председател на Военно-апелативен съд“ до приключване на наказателното производство. На 14.02.2015 г. председателя на Военно-апелативен съд отказва на ищеца изплащане на обезщетение по чл. 225 ал. 3 ЗСВ поради привлечането му като обвиняем за извършване на тежко престъпление. На 31.03.2015 г. е внесен обвинителен акт , като делото е препратено за разглеждане от СГС. С присъда от 21.06.2019 г. В. Д. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 248а ал. 3 НК, но поради изтекла давност не му е наложено наказание. Оправдан е за останалите деяния по чл. 248а НК. В рамките на осъществения институционален контрол с присъда от 04.12.2020 г. В. Д. е признат за невинен и оправдан по повдигнатото обвинение по чл. 248а НК в цялост. Съдът е приел несъставомерност на инкриминираното деяние. Оправдателната присъда, като непротестирана, е влязла в сила на 22.12.2020 г. Ищецът посочва, че наказателното производство – в досъдебна и съдебна фаза, е продължило шест години. За повдигнатото обвинение наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от 2000 до 10000 лв. Ищецът твърди да е

претърпял неимуществени вреди – негативни емоционални преживявания, унижение, притеснения, психически тормоз, унищожаване на 13-годишна кариера като магистрат, публично опозоряване чрез разгласяване в медиите. Засегнати били личното чувство за чест и достойнство на човек и офицер, който безупречно изпълнявал служебните си задължения и многократно бил награждаван за това. По отношение на заеманата длъжност „съдия“ имало завишени изисквания за почтеност и спазване на законите и това допълнително въздействало, засягайки чувството за достойнство и чест на ищеца. Поради временното му освобождаване от длъжност в състояние на професионална и финансова безизходица ищецът подал искане за освобождаване от заеманите длъжности, за да може да работи и да се издържа като адвокат. Ищецът твърди да е претърпял имуществени вреди – пропуснати ползи, тъй като не получил дължимото обезщетение при напускане на съдебната система, което е щяло да му бъде изплатено. Последното било сторено едва след влизане в сила на оправдателната присъда на 22.12.2020 г. Ищецът пропуснал ползи в размер 53924,21 лв. – законна лихва върху главницата от 89464,40 лв. обезщетение, която лихва е дължима за периода 15.01.2015 г. – 22.12.2020 г.

По изложените претендира на основание чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. първо ЗОДОВ осъждане на П. на Р.Б. да му заплати сумата от 200 000 лв. – обезщетение за претърпените неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху тези суми считано от 22.12.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, както и 53924,21 лв. – обезщетение за претърпени имуществени вреди – пропуснати ползи в размер на законна лихва върху сумата от 89464,40 лв. за времето 15.01.2015 г. – 22.12.2020 г., ведно със законната лихва от 22.12.2020 г. до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът П. на Р.Б. оспорва предявените искиове. Посочва, че на ответника не е взета мярка за неотклонение. Разследването е протекло в разумни срокове, като следва да се отчете и че обвиняеми са били още 6 лица. Ответникът нямал контрол върху продължителността на съдебната фаза. Ако се приеме, че ищецът е търпял вреди от временното отстраняване от длъжност, това е било за периода 18.12.2014 г. – 15.01.2015 г., когато е освободен по негово искане. Органите на П.та не са правили публикации в медиите. Посочва, че претендираното обезщетение е прекомерно и не е съобразено с икономическия стандарт в страната. По отношение на

претенцията за пропуснати ползи – прави възражение за изтекла давност, наред с това върху обезщетение в размер на законна лихва не следвало допълнително да се начислява лихва. Оспорва началния момент.

В съдебно заседание ищецът, чрез адв. М., поддържа предявения иск. Ответникът не изпраща представител и не заявява становище по иска.

При така изложеното след като обсъди доказателствата по делото, съдът приема за установено от *фактическа страна* следното:

С постановление от 17.12.2014 г. по ДП 60-ПР/2014 г. В. Д. Ц. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 248а, ал. 3 вр. ал. 2, пр. 1 вр. чл. 26, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 4 вр. ал. 1 НК. Не е взета мярка за неотклонение.

С решение от 18.12.2014 г. на Висшия съдебен съвет В. Д. е временно отстранен от длъжност до приключване на наказателното производство.

Със заявление от 18.12.2014 г. до ВСС В. Д. е поискал да бъде освободен от заеманата длъжност „съдия“.

С решение от 15.01.2015 г. на ВСС ищецът е освободен от заеманата длъжност „заместник-административен ръководител – заместник-председател“ на Военноапелативен съд, както и от длъжността „съдия“ във Военноапелативен съд, считано от датата на вземане на решението. На 24.01.2015 г. В. Д. е приет за адвокат в Кюстендилска адвокатска колегия.

На 19.01.2015 г. В. Д. е подал заявление до председателя на Военно-апелативен съд с искане за изплащане на обезщетенията по чл. 227, ал. 1 и ал. 5 и чл. 199 ЗОВС. В отговор от 04.02.2015 г. В. Д. е уведомен, че е налице законова забрана за изплащане на обезщетенията, тъй като военнослужещите от военните съдилища и военните прокуратури получават материално осигуряване и обезщетение по този закон ако ЗСВ не предвижда друго. Чл. 225 ЗСВ регламентира забрана за заплащане на този вид обезщетение в случаите, когато срещу лицето има образувано наказателно производство, което още не е приключило. Възнаграждение в размер на 89464,40 лв., дължимо на основание чл. 225, ал. 1 ЗСВ, е изплатено на В. Д. през м. февруари 2021 г.

По внесения обвинителен акт на 20.07.2015 г. е образувано НОХД 2833/2015 г. по описа на СГС, насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 19.10.2015 г. Пред СГС са проведени съдебни заседания на

19.10.2015 г., 11.01.2016 г., 12.01.2016 г., 13.01.2016 г., 15.02.2016 г., 14.03.2016 г., 15.03.2016 г., 19.04.2016 г., 21.04.2016 г., 27.04.2016 г., 16.05.2016 г., 27.09.2016 г., 28.09.2016 г., 28.09.2016 г., 29.11.2016 г., 21.12.2016 г., 20.02.2017 г., 23.03.2017 г., 06.06.2017 г., 07.06.2017 г., 11.09.2017 г., 02.11.2017 г., 15.03.2018 г., 02.04.2018 г., 19.06.2018 г., 14.09.2018 г., 17.10.2018 г., 23.01.2019 г., 21.02.2019 г., 21.03.2019 г., 17.06.2019 г., 18.06.2019 г., 21.06.2019 г., както и открити съдебни заседания в Софийски апелативен съд на: 04.12.2020 г.

На 21.06.2019 г. е постановена присъда, с която В. Ц. Д. е признат за виновен в това, че в периода от 08.07.2009 год. до края на м. септември 2009 год., в гр. София, в съучастие като помагач с извършителя полк. П.Г.П. и с помагачите ген. л-т В.С.П. и П.С.Г., А.Н.М. и Л.К.С. на неустановени дати съставил следните документи, съдържащи неверни сведения - че са проведени процедури по реда на чл. 2 ал. 1 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки за избор на изпълнители, както следва: Протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Разработване на интерфейси „човек - машина” и комуникации” от 12.01.2009 год.; Протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Система за интеграция на модулите на Информационната система” от 12.01.2009 год.; Протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Сигурност и защита на информацията в Информационната система” от 12.01.2009 год. ; Протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Изграждане на Архитектурата на информационна система” от 12.01.2009 год.; Декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 12.01.2009 год. по процедура с предмет „Разработване на интерфейси „човек - машина” и комуникации” ; Декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 12.01.2009 год. по процедура с предмет „Система за интеграция на модулите на Информационната система”; Декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 12.01.2009 год. по процедура с предмет „Сигурност и защита на информацията в Информационната система”; Декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 12.01.2009 год. по процедура с предмет „Изграждане на Архитектурата на Информационна система”; и с това умишлено улеснил извършителя полк. П.Г.П., който управлявал и представлявал юридическото лице Военно-апелативен съд, като негов

Председател, да представи в ончателен технически доклад на 26.11.09 г. неверни сведения пред Дирекция „Оперативна програма „Административен капацитет” към Министерство на финансите - Управляващ орган по Оперативна програма „Административен капацитет”, за да получи Военно - апелативния съд средства, предоставени от Европейския съюз на българската държава по Оперативна програма „Административен капацитет” за изпълнение на проект „Информационна система за прозрачност на военните съдилища”, договор № С 08-15-3/27.10.2008 год. Прието е деянието да съставлява престъпление по чл. 248а, ал. 3 вр. ал. 2, пр. 1, вр. чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 от НК, като на основание чл. 24, ал. 1 т. 3 от НПК съдат правилата на давността и не наказва подсъдимия. Ищецът е признат за невиновен и е оправдан по обвинението по чл. 26 от НК – престъплението да е продължавано; да извършено в периода до 19.07.2010 г. ; да е осъществено в съучастие с К.Л.С., както и относно документите: протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Контрол на информационните потоци” от 27.02.2009 год.; протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Обработка на изходяща информация, комуникация с потребителите, заявки, запитвания, прозрачност и сигурност” от 27.02.2009 год.; протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Избор, създаване, структуриране и управление на база данни” от 27.02.2009 год.; протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Регламентиране и оторизация на достъпа до информационната система” от 27.02.2009 год.; протокол за разглеждането, оценяването и класирането на предложенията с предмет „Съхранение и документация на входящата информация, съхранявана и обработвана от системата от 27.02.2009 год.; Декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 27.02.2009 год. по процедура с предмет „Контрол на информационните потоци”; декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 27.02.2009 год. по процедура с предмет „Обработка на изходяща информация, комуникация с потребителите, заявки, запитвания, прозрачност и сигурност”; декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 27.02.2009 год. по процедура с предмет „Избор, създаване, структуриране и управление на база данни”; декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 27.02.2009 год. по процедура с предмет „Регламентиране и оторизация на достъпа до

информационната система”; както и декларация по чл. 35 от Закона за обществените поръчки от 27.02.2009 год. по процедура с предмет „Съхранение и документация на входящата информация, съхранявана и обработвана от системата”.

Присъдата е протестирана в оправдателната част и обжалвана от В. Д. в осъдителната.

С присъда от 04.12.2020 г. по ВНОХД 1135/20 г. на САС, III с-в, е отменена първоинстанционната присъда и В. Ц. Д. е признат за невинен по повдигнатото обвинение. В мотивите към оправдателната присъда въззивният съд съд приема, че не може да се направи обоснован и несъмнен извод, че подс. П. е съзнавал неверния характер на инкриминираните сведения в ОктД от 26.11.2009г. Относителните към МТД от 26.10.2009г. обстоятелства, изключващи отговорността на подс. П. за това деяние, както и за деянието по чл.202 от НК, както е приел решаващият съд при постановяване на оправдателната част на присъдата, са валидни и за последното деяние от 26.11.2009 г. Въззивният съд констатира, че в стремежа си да обоснове обвинителна теза за деянието по чл.248а от НК, първоинстанционният съд е излязъл извън рамките на обвинението, описано в обвинителния акт. Така доколкото съдът приема за установено, че следва да отпадне отговорността на подсъдимия П. като извършител, присъдата следва да се отмени и по отношение на лицата, посочени като съучастници, в частност – В. Д.. В частта от първоинстанционната присъда, с която подсъдимият Д. е признат за невиновен поради изтекла давност въззивният съд приема, че след като първоинстанционният съд е признал този подсъдим за невинен да е извършил деянието от 19. 07. 2010 г., той е следвало да съобрази това обстоятелство и да установи, че обвинението за останалите деяния е предявено след изтичането на срока по чл. 80 ал. 1 . т. 4 НК, а при липсата на искане за произнасяне по реда на чл. 24, ал. 2 НК да прекрати наказателното производство.

По делото са приети като доказателства грамоти от министъра на отбраната, с които В. Д. е награждаван за заслуги по укрепването на Българската армия съответно на 18.04.2003 г., 18.04.2007 г., м. 11.2010 г.

Повдигнатото обвинение и острапяването от длъжност на В. Д. са предмет на медийни публикации в: 24часа.bg, Марица.bg, сайта на П. на Р.Б.,

По делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетелите П.С. П. и Л.Л.Т.. Свидетеля П. сочи, че познава ищеца от 1994 г., колеги и приятели са от времето, когато били съдии във военен съд. Ищецът изпълнявал длъжността заместник председател на Военно-апелативен съд, ползвал се с уважението на колегите си. Ищецът споделил със свидетеля през 2014 г., че предстои да му бъде повдигнато обвинение за деяние, погасено по давност, като изразил притеснение, че при нормативно установеното изискване за отстраняване от длъжност не би могъл да се прехранва. По тази причина ищецът подал молба за напускане и бил освободен началото на 2015 г., когато се вписал като адвокат. Ищецът споделил със свидетеля, че поради обвинението му колегите го избягват и има трудности с намирането на клиенти. Бил разстроен и гневен, не бил в добро психическо състояние. Съобщение за повдигнатото обвинение и до ден днешен стояло на сайта на П.та, дори след оправдаването на ищеца, новината се тиражирала и в средствата за масова информация. Медиите се занимавали с делото и третирали обвиняемите едва ли не като осъдени.

Свидетелят Т. сочи, че е приятел с ищеца от около 40 години, по едно и също време работели като следователи, имали добри колегиални отношения. Впечатленията на свидетеля за ищеца са за изключително добре подготвен юрист, знаещ следовател и справедлив съдия, човечен и уважаван сред колегите си. В края на 2014 г. на ищеца било повдигнато обвинение в момент, в който ищецът изпълнявал длъжността председател на Военно-апелативен съд. Обвинението смазало ищеца психически и физически. Бил отстранен от работа, целият професионален авторитет на ищеца бил срина и той го понесъл тежко. Започнал работа като адвокат, но имало подмятания от колеги зад гърба на ищеца. Бившите колеги – съдии се отдръпнали от ищеца. На практика той бил лишен от всякакви доходи. Свидетелят сочи, че до 2014-та година ищецът бил многократно награждаван в професионален план. Обвинението било понесено тежко и от родителите на ищеца, а той се чувствал отговорен за срама, който бил стоварен над него. Ищецът станал друг човек, спрял да се усмихва, странял от хората, затворил се в себе си, отказвал поканите на свидетеля да излязат. В сайта на П.та била публикувана информация за повдигнатото обвинение, налична и до днес. Съдебните заседания се провеждали при засилен медиен интерес. Въпреки

оправдаването душевните рани на ищеца не били заличени.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от *правна страна* следното.

Предпоставките, включени във фактическия състав на правната норма по чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ, обуславящи основателността на исковата претенция за претендирано обезщетение са свързани с установяване на следните правно релевантни факти: повдигнато обвинение за извършено престъпление срещу ищеца, наказателно производство, приключило с оправдателна присъда, претърпени вреди, както и пряка причинна връзка между вредите и деянието извършено от правозащитните органи. Съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските закони.

По отношение на *неимуществените вреди* трайната съдебна практика приема, че съдът дължи да отчете формирана задължителна практика на ВС и ВКС – ППВС № 4/23.12.1968 г. и т. 3 и т. 11 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, както и такава по реда на чл. 290 от ГПК, според която размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя по "справедливост", по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, след преценка на всички конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Тези обстоятелства са свързани с вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, а именно: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления – умишлени или по непредпазливост; дали ищецът е оправдан, респ. дали наказателното производство е прекратено по всички обвинения срещу него, или по част от тях, а по други е осъден; продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, при отчитане на неговата сложност (фактите, които е следвало да бъдат установени, броят на обвиняемите и свидетелите, необходимостта от събиране на доказателства и др.); интензитета на мерките на процесуална принуда - дали ищецът е бил задържан и продължителността на задържането му, вида и продължителността на другите мерки за неотклонение и на другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; дали срещу ищеца са водени и други

наказателни производства; начинът, по който всичко това се е отразило на ищеца с оглед на личността и начина му на живот – има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо – цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му – семейство, приятели, професия и професионална реализация, обществен отзвук и др. Значение има и обстоятелството как се е отразило повдигнатото обвинение на професионалния живот на ищеца, когато то е за умишлено престъпление в област, която е професионалната реализация на обвиняемия, неговото съдебно минало, наличието или липсата на предишни осъждания. При определяне размера на обезщетението следва да се отчете и стандартът на живот в страната към периода на увреждането. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ се определя глобално – за всички претърпени неимуществени вреди от него. За да се приложи правилно обществения критерий за справедливост, заложен в разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, е необходимо съдът да обсъди поотделно и в тяхната съвкупност всички обстоятелства с правно значение за размера на претенцията, като отчете отражението им в неимуществената сфера на засегнатото лице и обоснове в мотивите резултата от направената преценка (в този смисъл разясненията, дадени в Решение № 112 от 26.05.2022 г. на ВКС по гр. д. № 66/2021 г., IV г. о., ГК).

В конкретния случай по делото бе установено, че е налице влязло в сила оправдателна присъда на Софийски апелативен съд, с което е отменена осъдителната присъда и ищецът е оправдан по повдигнато срещу него обвинение за извършено престъпление по чл. 248а, ал. 3 НК. За повдигнатото обвинение предвиденото в закона наказание е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от две хиляди до десет хиляди лева.

Установява се, че на ищеца е повдигнато обвинение на 17.12.2014 г., без да е взета мярка за неотклонение. Не са представени доказателства за броя на извършените процесуално-следствени действия с участието на обвиняемия на етап досъдебно производство.

В съдебна фаза делото е продължило в периода от 2015 г., когато е образувано НОХД 86/2015 г. по описа Сливенски военен съд., като след отводи е изпратено на Пловдивски военен съд и на Софийски военен съд.

Поради отвод на всички съдии с определение от 16.07.2015 г. като компетентен да разгледа делото е определен СГС. Периодът на препращане на делото между съдилищата също е от значение за продължителността на производството. В съдебна фаза са проведени общо 32 съдебни заседания за двете инстанции на разглеждане на делото. Няма отлагания по причина на подсъдимия, респ. професионална ангажираност на защитника му. Съдът отчита, че срокът на производството в съдебна и досъдебна фаза не може да се счете за неразумен, предвид обема на извършените процесуално-следствени действия, вкл. събиране на доказателства в съдебна фаза по искане на подсъдимия.

Съдът не споделя възраженията на ответника действията му, свързани с продължителността на производството, да са от значение само в досъдебната част.

Кредитирайки събраните гласни доказателства съдът приема за установен негативния ефект от наказателното производство за ищеца. Съобразно трайната съдебна практика за случаите, при които незаконното обвинение е за умишлено престъпление в област, която е професионалната реализация на обвиняемия/подсъдимия, следва да се прецени как се е отразило то върху възможностите му за професионални изяви и развитие в служебен план, авторитета и името на професионалист. Това заключение се основава на разбирането, че при определени професии, измежду които и магистратите, очакванията и изискванията на обществото към тях за почтеност и спазване на законите са изключително завишени; незаконното обвинение на лица, упражняващи подобни професии в извършване на престъпление, има по-силно негативно отражение върху неимуществената им сфера, а в още по-голяма степен за случаите, когато обвинението е за извършване на умишлено престъпление от сферата на тяхната професионална реализация (така в решение № 344 по гр. д. № 2378/2014 г., IV г. о., Решение № 86 от 29.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 2586/2018 г., IV г. о., ГК).

Установи се, че към датата на повдигане на обвинението ищецът е имал 26 години стаж като съдия и е изпълнявал длъжността заместник-председател на Военно-апелативен съд, ползвал се е с много добра репутация сред колегите си, бил е награждаван неколkokратно по повод изпълнение на служебните задължения. Поради временното му отстраняване от длъжност и

невъзможността за реализация на доходи ищецът е взел решение да подаде оставка и да започне работа като адвокат. Събраните гласни доказателства установяват, че въпреки тази промяна ищецът е срещал трудности в упражняването на новата професия поради висящото спрямо него обвинение и недоверието, което то пораждало.

Ищецът преживял тежко отдръпването на колегите му, затворил се в себе си, ограничил социалните си контакти, изпитвал непрестанна тревожност за изхода от делото, както и допълнително за начина, по който обвинението се преживява от родителите му.

Наказателното производство протекло при засилен медиен интерес, като информация за повдигнато обвинение с посочване имената на ищеца била разгласена и от ответника чрез интернет сайта на П. на Р.Б.. Същевременно съдът взема предвид съдебната практика, според която претърпените репутационни вреди от огласяването на делото не са последица единствено от действията на П.та, респ. от предоставената информация за образуваното наказателно производство. Отзвукът в обществото и в медиите е обективно следствие от заеманата от ищеца публична длъжност на магистрат. В практиката на ВКС е изяснено, че публичните личности (политици, органи на централната и местна изпълнителна власт, държавни служители, общественици и др.), за разлика от частните лица, са изложени на много по-голям интерес от страна на обществото и медиите, именно във връзка със заемана от тях длъжност или позиция в обществения живот (Решение № 50154 от 13.12.2022 г. на ВКС по гр. д. № 4756/2021 г., III г. о.)

От значение е и икономическата обстановка в страната, към 2014 г. размерът на минималната работна заплата е 340 лв., а през 2020 г. - 610.00 лв.

В обобщение - съдът намира, че справедливо е обезщетение в размер на 75 000 лв., като за разликата до 200 000 лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

По претенцията за присъждане на *имуществени вреди*.

Съдът намира иска за изцяло основателен по следните съображения.

Според разпоредбата на чл. 225, ал. 3 ЗСВ в редакция към 04.02.2015 г. обезщетението по ал. 1 - еднократно парично обезщетение в размер на толкова брутни месечни възнаграждения, колкото прослужени години има в органите на съдебната власт, но не повече от 20, не се изплаща в случаите,

когато съдия, прокурор или следовател е привлечен като обвиняем за извършване на умишлено престъпление или по отношение на него е образувано дисциплинарно производство, обезщетението не се изплаща – до приключване на наказателното или дисциплинарното производство. Съдът взема предвид разясненията, дадени с решение № 17/08.11.2018 г. по конституционно дело № 9/2018 г., съобразно които еднократното парично обезщетение, което съдиите, прокурорите и следователите получават при прекратяване на служебното им правоотношение представлява по своя характер „благодарствено парично обезщетение“, т.е. изразяващи благодарността на работодателя спрямо работника или служителя, за това „че е приключил живота си в труда по трудово правоотношение, придобил е право на пенсия и отива в пенсия“. Гратификацията по чл. 222, ал. 3 КТ е превърната в задължителна за изплащане от работодателя, когато всички законови изисквания са налице, т.е. не зависи от неговата субективна преценка и е въздигната в субективно право на работника или служителя. От нормата на закона се установява забрана за работодателя да плати гратификационното обезщетение, когато П.та стигне до извод за наличие на достатъчно данни за извършено умишлено престъпление, довело до повдигане на обвинение. Изричната норма на чл. 225, ал. 3 ЗСВ утвърждава условност на вземането – то става дължимо едва когато приключи наказателното производство и то ако обвинението не бъде доказано. Следователно като пряка и непосредствена последица от повдигнатото обвинение следва невъзможност за правоимащия да получи обещаната му от закона и поискана от него парична сума. Възниква въпросът дали принципно акцесорното вземане за лихва при неполучена парична сума обосновава самостоятелна вреда по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 вр. чл. 4 ЗОДОВ.

Изискуемата причинно-следствена връзка – пряка и непосредствена, предполага вредата да е закономерна последица от увреждащия акт и да произтича непосредствено от него. По изложените вече съображения невъзможността ищецът да се ползва от паричното обезщетение отговаря на посочения критерий.

Законната лихва в случая не произтича от установеното в чл. 79 вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД основание – неизпълнение на парично задължение от длъжника в облигационно правоотношение и няма акцесорен характер. Установената вреда обаче припокрива по съдържание негативния ефект, компенсирани

именно чрез института на законната лихва. След като чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ не предписва ограничение в обхвата на отговорността, налага се извод, че тя обхваща всяка вреда, независимо естеството ѝ.

Законът утвърждава механизъм за остойносттаване на вредата, произтекла от невъзможността кредиторът да ползва следваща му се парична сума – чл. 86 ал. 2 ЗЗД. С оглед правилото на чл. 5 ГПК съдът приема този механизъм за приложим по аналогия и за вредата, изразяваща се в невъзможността да бъде получено предписано от закона обезщетение за периода на висящо обвинение. При така изложените мотиви искът за заплащане на сумата от 53924,21 лв. – имуществени вреди, като дължима за периода 15.01.2015 г. – 22.12.2020 г., се явява изцяло основателен.

С прогласяване на обвинението за недоказано с окончателен съдебен акт възникна задължение за държавата да възмезди пострадалия, поради което и от този момент насетне обезщетението е дължимо ведно със законната лихва. Както бе посочено вече отговорността на П.та за главното вземане не произтича от друго парично задължение, поради което и става дума за начисляване на лихва върху лихва. Взаимстваният механизъм за остойносттаване на причинената вреда от незаконосъобразно обвинение не е достатъчно, за да бъде отречено правото на пострадалия да получи изпълнение ведно с обезщетението за забава, в който смисъл е и т. 4 ТР 3/2005 г. ОСГК ВКС.

По разноските:

Предвид изхода от спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищеца сума в размер на 10 лв. – държавна такса, както и адвокатско възнаграждение на адв. И. М., дължимо на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАДВ, в размер на 6618 лв.

Мотивиран от изложеното Софийски градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА П.та на Р.Б., с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да заплати на **В. Ц. Д.**, ЕГН *****, на осн. **чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ** по повод повдигнато срещу ищеца обвинение, за което е оправдан с

присъда № 16/04.12.2020 г. по ВНОХД 1135/2020 г. на Софийски апелативен съд:

- сумата от **75000 лв.** – обезщетение за претърпени **неимуществвени вреди**, ведно със законната лихва, считано от 22.12.2020 г. до окончателното изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния претендиран размер от 200 000 лв.;

- сумата от **53924,21 лв.** – обезщетение за претърпени от ищеца **имуществвени вреди** (пропуснати ползи в размер на законната лихва върху сумата от 89464,40 лв. за времето от 15.01.2015 г. – 22.12.2020 г.), ведно със законната лихва, считано от 22.12.2020 г. до окончателното изплащане;

- на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ вр. чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **10 лв.** – държавна такса за първоинстанционното разглеждане на делото.

ОСЪЖДА П.та на Р.Б., с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2 да **заплати на адв. И. М. М. от САК**, на основание чл. 38, ал. 1 т. 3 ЗАдв. сумата о т **6608 лв.** – адвокатско възнаграждение за първоинстанционното разглеждане на делото.

Решението може да се обжалва пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____